

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

Senatul României

EXPUNERE DE MOTIVE

1. Rațiunea reglementării;

Conform informațiilor Parlamentului European, au fost depistate 4 obiective de reglementare pentru legislația circumscrisă „dreptului de a repara” al cetățenilor și stimularea acestora în sensul reparării echipamentelor electrice sau electronice:

„- Conform unui sondaj Eurobarometru din 2020, 77% dintre consumatorii din UE ar prefera să-și repare bunurile în loc să cumpere unele noi, dar sunt nevoiți să le înlocuiască sau să le arunce din cauza costurilor de reparație și a lipsei serviciilor de reparații;

- Un alt obstacol în calea unei atitudini de consum mai durabile este uzura: anumite produse sunt proiectate să se strice după o anumită perioadă de timp sau folosire. În anumite cazuri, componentele unor aparate sunt astfel construite încât nu se pot demonta și schimba;

- Repararea echipamentelor electronice ar fi benefică pentru mediu, conducând la o reducere a consumului de resurse, mai puține emisii și mai puțină energie consumată;

- Produsele electronice sunt sursa de deșeuri cu creșterea cea mai rapidă în UE, însă o mică parte dintre acestea este reciclată.”¹

Potrivit prevederilor Directivei (UE) 2024/1799 privind normele comune de promovare a reparării bunurilor și de modificare a Regulamentului (UE) 2017/2394 și a Directivelor (UE) 2019/771 și (UE) 2020/1828 publicată în Jurnalul Oficial al UE, aceasta trebuie transpusă de

¹ (<https://www.europarl.europa.eu/topics/ro/article/20220331STO26410/dreptul-de-a-repara-actiuni-ue-pentru-a-face-mai-atractive-reparatiile>)

România și celelalte state membre până la 31 iulie 2026 și se încadrează în eforturile legiuitorului european de a promova un consum mai sustenabil².

În prezent, în România, o proporție semnificativă a echipamentelor electrice și electronice defecte este reparată la nivel național. Acest fapt implică obligația producătorilor și furnizorilor de a pune la dispoziția depanatorilor și consumatorilor manualele de service, precum și procedurile necesare pentru repararea sau recondiționarea produselor comercializate. Repararea sau recondiționarea unui produs electric ori electronic permite consumatorului să îl folosească din nou într-un interval de timp rezonabil. În plus, consumatorul ar trebui să fie informat, încă din momentul achiziției, cu privire la gradul de reparabilitate al produsului – respectiv cât de ușor sau dificil poate fi reparat acesta.

Un indice privind potențialul de reparare a unui produs electric sau electronic va permite consumatorului să cunoască dacă produsul său poate fi reparat, dacă este dificil sau ușor de reparat sau dacă nu poate fi reparat. Astfel, acesta va dispune de informațiile necesare pentru a lua decizia de a cumpăra pe baza unui instrument simplu și vizual.

Prezenta propunere legislativă are ca obiectiv principal încurajarea creșterii ratei de reparare a produselor electrice și electronice, până la atingerea unui nivel de cel puțin 60% până la data de 31 iulie 2030. Termenul propus se calculează începând cu momentul implementării Directivei (UE) 2024/1799, luând în considerare perioada standard de garanție de 24 de luni, la care se adaugă încă 24 de luni necesare pentru monitorizarea și atingerea obiectivului stabilit. Realizarea acestui obiectiv poate fi facilitată prin introducerea unui **indice de reparabilitate** simplu și intuitiv (cuprins între 1 și 10), care să fie afișat în mod vizibil pe produs, pe ambalaj, precum și la punctul de vânzare – fizic sau online, în proximitatea prețului – în scopul de a promova alegeri de consum mai sustenabile.

2. Impactul socio-economic

Indicele de reparabilitate va fi afișat pentru o serie de produse electrice și electronice de uz general, stabilite în Anexa nr. 1 la prezenta lege. Scopul acestui indice este de a responsabiliza producătorii, importatorii, achizitorii intracomunitari, distribuitorii și comercianții, în vederea includerii criteriilor de reparabilitate încă din etapa de proiectare a produselor. Totodată, aceștia vor fi încurajați să dezvolte produse care pot fi reparate cu ușurință. Impactul măsurii se va manifesta atât din perspectivă economică, prin reducerea costurilor asociate înlocuirii produselor, cât și din perspectivă ecologică, prin diminuarea deșeurilor electronice și protejarea mediului. Pe termen mediu și lung, aplicarea indicelui de reparabilitate va permite evoluția acestuia către un indice de durabilitate, oferind o imagine mai amplă asupra performanței și sustenabilității produselor.

² (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202401799).

Prin implementarea acestui sistem, se urmărește stimularea producătorilor să își îmbunătățească procesele de proiectare și fabricație, contribuind astfel la crearea unui ecosistem economic mai responsabil și mai sustenabil.

Stabilirea **indicelui de capacitate de reparare (indicele de reparabilitate)** se va realiza prin implicarea tuturor părților interesate – producători, distribuitori, comercianți, organizații neguvernamentale de mediu, precum și asociații ale consumatorilor. Într-o primă etapă, aplicarea indicelui va viza câteva **categorii de produse pilot**, precum: mașini de spălat (inclusiv mașini de spălat rufe, mașini de spălat rufe cu uscător, uscătoare de rufe și mașini de spălat vase), televizoare, echipamente frigorifice (frigidere, combine frigorifice, lăzi frigorifice), centrale termice, aparate de aer condiționat, cu sau fără inverter, aspiratoare, mașini electrice de tuns iarba.

Aceste categorii vor servi drept **bază de testare și calibrare** pentru sistemul de evaluare, urmând ca, ulterior, indicele de reparabilitate să fie extins treptat și la alte tipuri de produse electrice și electronice. Indicele este conceput astfel încât să poată fi aplicat, în mod generic, tuturor categoriilor de produse, în special celor care prezintă caracteristici tehnice similare celor din grupul pilot.

Acest nou instrument se înscrie în cadrul măsurilor destinate combaterii risipei de resurse naturale și prevenirii perimării premature a dispozitivelor electrice și electronice. Un exemplu relevant îl constituie Franța, care a introdus, începând cu data de **1 ianuarie 2021**, un **sistem de indicatori de reparabilitate** pentru anumite categorii de echipamente electrice și electronice (EEE).

Scopul acestui sistem este de a oferi consumatorilor informații clare și transparente privind **durabilitatea și ușurința de reparare** a produselor pe care intenționează să le achiziționeze. Totodată, el permite înțelegerea modului de **calcul al indicelui de reparabilitate**, a **funcționării acestuia**, precum și a **semnificației notei acordate pentru fiecare criteriu de evaluare**, asigurând astfel o mai bună informare și responsabilizare a consumatorilor.

În prezent, informațiile privind disponibilitatea componentelor de schimb sunt afișate doar în măsura în care acestea există efectiv. Totuși, consumatorul nu este informat în prealabil cu privire la această situație. Prin prezenta lege, se asigură ca, încă din etapa de informare premergătoare achiziției, consumatorii să aibă acces la **date complete și transparente privind modalitățile de înlocuire a componentelor și disponibilitatea acestora** pentru produsele vizate.

3. Impactul financiar: pe termen scurt (anul curent) și pe termen lung (pe o perioadă de 5 ani)

- nu există impact financiar asupra bugetului consolidat.

4. Impactul asupra sistemului juridic

În esență, legea prevede că, la momentul cumpărării, consumatorul poate dispune de toate informațiile complete, indiferent dacă componentele produsului achiziționat sunt sau nu sunt disponibile, prin intermediul afișării unui indice de reparabilitate. Această măsură va viza, pentru început, echipamentele electrice sau electronice specificate în Anexa 1, urmând ca în viitor această anexă să fie completată cu astfel de echipamente.

Prin componente urmează a se înțelege orice element hardware sau software (inclusiv firmware) al unui echipament electric sau electronic, care contribuie la funcționarea acestuia, incluzând, fără a se limita la, piese de schimb, module, subansamble, baterii și programe informatice esențiale pentru funcționare.

Inițiativa legislativă prevede punerea în aplicare a unui indice de reparabilitate pentru echipamente electrice sau electronice. Aceasta reglementează, în special, criteriile și parametrii calculului utilizat pentru stabilirea indicelui și cadrul general al obligațiilor privind comunicarea și afișarea acestuia.

5. Consultările derulate în elaborarea actului normativ

Au fost elaborate consultări cu organizații profesionale, organizații patronale și reprezentanți ai autorităților publice care vor fi impactate.

6. Modificările instituționale și funcționale la nivelul administrației publice centrale și locale

Instituțiile care vor avea roluri de implementare și aplicare a prezentei legi vor fi Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor și Ministerul Economiei, Digitalizării, Antreprenoriatului și Turismului, în privința elaborării unor norme de aplicare a indicelui de reparabilitate pe echipamente și ambalaje, precum și Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorului, în privința acțiunilor de control ulterioare implementării legii.

7. Modalitatea de raportare a indicelui de reparabilitate la criteriile luate în calcul

Calcularea **indicelui de reparabilitate** se bazează pe mai multe criterii majore, structurate la rândul lor în numeroase sub-criterii. În total, sunt prevăzute **cinci (5) criterii principale**, fiecare putând contribui cu până la **două (2) puncte** la stabilirea scorului final, care are o valoare maximă de **zece (10) puncte**.

7.1. Documentația

Evaluarea documentației se bazează pe angajamentul producătorului de a pune la dispoziția reparatorilor și a consumatorilor, în mod gratuit, documentația tehnică aferentă produsului, pentru o perioadă de cel puțin 5 ani de la momentul introducerii pe piață. Principalul criteriu în atribuirea scorului aferent acestui indicator îl reprezintă durata de timp în care documentația este disponibilă.

Pentru echipamentele menționate în Anexa nr. 1, perioada minimă de disponibilitate a documentației este de 7 ani pentru a evita atribuirea unui scor de 0 puncte, iar accesul la documentele tehnice trebuie să fie garantat pentru o perioadă de cel puțin 11 ani pentru obținerea scorului maxim.

7.2. Ușurința demontării / dezasamblării

Un dispozitiv va primi puncte în funcție de ușurința cu care poate fi dezasamblat, de accesibilitatea componentelor sale și de posibilitatea de înlocuire a pieselor. De asemenea, punctajul va reflecta dacă piesele sau elementele componente sunt detașabile ori, dimpotrivă, fixate prin adeziv, precum și gradul de accesibilitate al acestora — respectiv dacă pot fi atinse direct sau necesită un număr mare de operațiuni pentru a fi demontate.

Vor fi avute în vedere, de asemenea:

- tipul sculelor sau al instrumentelor necesare pentru dezasamblare (dacă sunt unelte uzuale, disponibile în mod obișnuit, sau instrumente speciale, brevetate),
- prezența sculelor și a componentelor incluse direct în produs,
- precum și caracteristicile elementelor de fixare utilizate.

7.3. Disponibilitatea componentelor

Demontarea unui dispozitiv reprezintă un pas esențial în procesul de depanare sau reparare, fiind indispensabilă pentru înlocuirea componentelor defecte.

Scorul aferent acestui criteriu este determinat de angajamentul producătorului de a asigura disponibilitatea pieselor de schimb pentru produsele sale.

Un timp de funcționare mai îndelungat al componentelor și o durată redusă de livrare a acestora contribuie direct la obținerea unui scor mai mare în cadrul indicelui de reparabilitate.

7.4. Asistență gratuită la distanță și accesul la servicii de reparație

Ușurința cu care consumatorii sau tehnicienii pot accesa servicii de reparație și informații de suport constituie un criteriu esențial în evaluarea reparabilității unui produs. Aceasta include disponibilitatea service-urilor specializate sau autorizate, existența unei rețele de service-uri la nivel local sau național, precum și accesul la resurse de asistență oferite de producător, cum ar fi tutoriale, linii de suport telefonic, aplicații dedicate sau platforme online.

7.5. Criterii specifice

O altă categorie esențială o reprezintă **criteriile specifice fiecărui tip de echipament**. Această categorie permite definirea unor elemente particulare, care nu pot fi aplicate în mod uniform tuturor produselor.

Prin urmare, este necesar ca anumite aspecte relevante privind reparabilitatea să fie adaptate **în funcție de natura și complexitatea echipamentului** — criteriile pentru un televizor inteligent, de exemplu, neputând fi identice cu cele aplicabile unei mașini de spălat. De exemplu, pentru televizoare inteligente, 25% din scorul acestei categorii se poate referi la durata estimată de folosire a produsului, 25% din scor se poate referi la informații despre natura actualizărilor software, 25% din scor se poate referi la opțiunile gratuite de asistență la distanță puse la dispoziție de producător, iar restul de 25% poate fi obținut dacă dispozitivul este capabil să reseteze software-ul.

Producătorii, importatorii sau achizitorii intracomunitari au obligația să definească ei înșiși indicele de reparabilitate al produselor lor, pe baza scalei furnizate de prezenta lege.

Indicele de reparabilitate al unui produs va avea o valoare cuprinsă între **0 și 10**, unde o valoare mai mare indică un grad mai ridicat de reparabilitate al dispozitivului. Pentru a facilita **înțelegerea rapidă și intuitivă** a scorului, evaluarea va fi însoțită de un **cod de culoare**, care să permită identificarea vizuală imediată a nivelului de reparabilitate. Exemple de indici cu atașare de culori:

- Roșu aprins: între 0 și 1,9
- Portocaliu: între 2 și 3,9
- Galben: între 4 și 5,9
- Verde deschis: între 6 și 7,9
- Verde închis: între 8 și 10

La momentul achiziționării unui produs, **cumpărătorul are dreptul** de a solicita vânzătorului **grila completă de evaluare** utilizată pentru calcularea **indicelui de reparabilitate**. Prin consultarea acesteia, cumpărătorul va putea cunoaște **performanța produsului** pentru fiecare dintre criteriile analizate și va înțelege în detaliu **punctele forte și aspectele mai puțin favorabile** ale dispozitivului.

POLYANNA HANGAU
REMUS NEGOI

Tabel semnături

LEGE

privind indicele de reparabilitate al echipamentelor electrice sau electronice

Nume si prenume	Semnătură	Grup parlamentar
ALI'N SPOT CA		USR
BULAI IULIAN		USR
Mihail Radu-Nicolae		USR
STAN-ILIAN CORINA		USR
PIGMAN EIPRIAN		USR
Paraschivescu Ovidiu		USR
Coliban Allen		USR
Gheorghe Ungureanu		USR
Mihail Zoltan		USR
Simion Alina		USR
ATANASIU CORINA		USR
GIURGIU ADRIAN		USR
ECHERT ADRIAN		USR
Morussi George		USR
PLUSAN ANDREI		USR
ADRIAN VIENIER		USR
AMET VAROL		MINO
CSEF EVA ANDREA		USR
TOCA IULIE		PSA
Solomon Adrian		PSA
Merke Adrian		Min

LONGHER GHERVASEN

MINI.

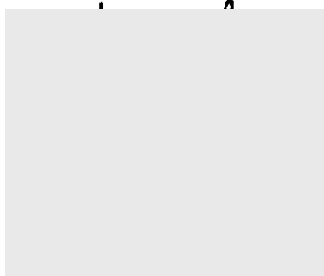
BOUDA STEFAN

MIN.

Rodanu Bogdan

USR

Diana Stopca
Jragoesu CEAR

USR
USR

Tabel semnături

LEGE

privind indicele de reparabilitate al echipamentelor electrice sau electronice

[illegible]